

оригинал

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги**

**5231500 – Баҳолаш иши
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари**

Тошкент

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи.....</i>		4
1.1. Кўлланиш соҳаси		4
1.2. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи</i>		4
2. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>		6
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар		6
2.2. <i>5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари</i>		6
3. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>		8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар		8
3.2. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши малака амалиётларига қўйиладиган умумий талаблар.....</i>		10
3.3. <i>5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми</i>		12

1. 5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўкув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўкув режа ва фан дастурининг номи	Малака	Ўкув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўкув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўкув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўкув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкувтарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув-услубий бошқарма бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қасбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қасбий фаолиятишининг соҳалари:

5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши – иқтисод соҳасидаги йўналиш бўлиб, у турли хил мулк қийматини баҳолаш жарёнларида қўлланиладиган ёндашув, усул ва воситалар мажмуини қамраб олади.

1.2.2. 5231500 - Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг обьектлари:

- Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги;
- Ўзбекистон Республикасининг Давлат активларини бошқариш агентлиги;
- Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги қошидаги Абу Райхон Беруний номилаги Бизнес ва бошқарув республика олий мактаби;
- Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва худудий бошқармалари;
- Ўзбекистон Республика Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси;
- Ўзбекистон баҳоловчилар жамияти;
- тижорат банклари;
- турли мулкчилик шаклидаги корхоналар;
- компаниялар, консалтинг фирмалари;
- ахборот ва рейтинг агентликлари;
- товар ва хом ашё бозорлари;
- баҳолаш компаниялар;
- иқтисодиёт тармоқлари ва соҳалари.

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- мулк ва бизнесни ҳамда интеллектуал мулкни, уларга эгалик ва бошқа ҳуқуқлар қийматини баҳолаш, таҳлили, экспертизаси, баҳолаш ҳисоботини тузиш ва уларнинг барчаси бўйича маслаҳатлар бериш ва бошқалар;
- баҳолаш фаолиятини ташкил этиши, режислаштириши, таҳлил қилиши, прогнозлаштириши, самарали юритиши, қайта ташкил этиши ва ривоҷлантириши, баҳоловчи этикаси ва этикетига риоя қилиши, молиявий-хўжалик фаолиятини таҳлил қилиши ва юритиши, лойиҳаларни тузиш ва амалга ошириши, ҳисоб юритиши ва ҳисоботлар тайёрлаши ва бошқалар.

1.2.3. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- молиявий-иктисодий;
- ҳисоб, таҳлил ва назорат;
- ташкилий-бошқарув;
- илмий-тадқиқот;
- Педагогик фаолият (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида).

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида маҳсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича) ҳамда иқтисодиёт соҳасларини қамраб олувчи бошқа магистратура мутахассисликлари бўйича ўқишини давом эттириши мумкин. Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши;
- гуманитар ва табиий-илмий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- табиат ва жамиятда кечётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Молиявий-иқтисодий фаолиятда:

- баҳолаш ишига оид Ўзбекистон Республикаси қонун талаблари: “Ўзбекистон Республикаси баҳолаш фаолияти тўғрисида”ги қонундан фойдалана олиши;
- баҳолашнинг халқаро стандартларини ўрганиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Мулкни баҳолаш миллий стандартлари билан уйғулаштириш;
- мулк қийматини баҳолашни амалга ошириш тартибини, баҳолаш ёндашувлари ва усулларини, баҳолаш натижаларини расмийлаштиришга қўйиладиган талабларни ўрнатувчи нормалари ва қоидаларини билиши ва ўз фаолиятида фойдалана олиши;
- мулк қийматини баҳолашнинг холисоналигига ва унинг сифатини оширишга қўмаклашишга қаратилган тартиботларни белгилаши;
- бошланғич дастлабки ахборотга, баҳолаш тўғрисидаги ҳисбот мазмунига ва материални баён этишга қўйиладиган баҳолаш тўғрисидаги ҳисботлар ҳар хил талқин қилинишини истисно этадиган талабларни белгилаши;
- иқтисодиёт субъектлари фаолияти самарадорлигини баҳолашда молиявий қўрсаткичларни ҳисоблаш усулларини қўллаши;
- мулк қийматини баҳолашнинг самарали миллий тизимини шакллантиришга қўмаклашиши;
- иқтисодиёт субъектларининг молиявий барқарорлигини баҳолаш ва уни ривожлантириш йўлларини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- мулк қийматини баҳолашда маълумотларни йиғиш, қайта иглаш, таҳлил қилиш усулларини билиши;
- иқтисодий маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириши;

–мулкчилик шаклидан қатый назар корхоналар фаолиятини халқаро амалиёт мезонлари, меъёрлари ва талаблари асосида таҳлил қилиши;

–мулк бозори кўрсаткичиларининг ўзгариш тенденциялари ва динамикасини таҳлил қилиши;

–молиявий ва статистик ҳисоботларни тузиш ҳамда уларни шарҳлаши;

–таҳлилий масалаларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологияларидан ва техник воситалардан фойдаланиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– мулк қийматини баҳолаш ҳақида вазифани белгилаш ва объектни баҳолаш тўғрисида шартнома тузиш;

– мулк қийматини баҳолаш обьектини идентификация қилиш;

– мулк қийматини баҳолаш бўйича ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш;

– мулк қийматини баҳолаш ёндашувлари ва усувларини танлаш, асослаш ва қўллаш;

– мулк қийматини баҳолаш натижаларини, қўлланилган баҳолаш ёндашувларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш обьектининг якуний қийматини ҳисоблаш;

– мулк қийматини баҳолашда қўлланилган ёндашувлар натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш обьектининг якуний қийматини ҳисоблаш;

– мулк қийматини баҳолаш ҳақидаги ҳисботни тузиш **қобилиятiga эга бўлиши керак**.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

–илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиши методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

–интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

–таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

–илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

–маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

–тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш;

–илмий муаммолар ечими натижаларини амалиётга жорий этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълими тизимида):

–умумий ўрта, ўрта маҳсус қасб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иқтисодий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиш;

– ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда интироқ этиши, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиши;

– ўқитилаётгани фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиши;

– мустакил таълим ва ижодий қидирив натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам тақомиллантириб борини **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

3. 5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фандастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва табиий-илмий;
- умумкасбий;
- ихтисослик;
- қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган, кадр истеъмолчиларнинг ёки бошқа соҳа мутахассисларининг таклифлари асосидаги фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштирища талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўtkазилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўtkазилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги билан келишилган ҳолда таянч олий таълим муассаси томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидағи гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки таркибига киритилган дастлабки еттига фанларнинг мазмуни умумий талаблар асосида белгиланади.

Мазкур блокнинг бошқа фанлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар:

- иқтисодиётда ахборот комплекслари, ахборот тизимлари, иқтисодиётда қўлланиладиган дастурий таъминотлар орқали соҳанинг самарадорлигини оширишини тизимли ўрганиш ва қўллай олиши;
- математиканинг чизиқли алгебра, математик анализ, дифференциал ва интеграл ҳисоб ҳамда дифференциал ва чекли айирмали тенгламалар ёрдамида иқтисодий соҳада қўлланилаётган моделларни тизимли ўрганиши ва қўллай олиши лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

- таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий билим ва кўникмаларни шакллантириши;
- касбий психологияга оид билим, кўникмани, шунингдек, тушунча ва тасаввурларни бойитиши;
- иқтисодий қонунлар ва категориялар, иқтисодий жараён ва ҳодисалар моҳиятини тушуниш, иқтисодиётни бозор тамойиллари асосида ислоҳ қилиш механизmlарини билиши;
- иқтисодий объектлар ва жараёнларнинг микдорий ўзаро боғлиқлигини статистик методлар ва моделлар ёрдамида ўрганиши;

- эконометриканинг иқтисодий жараёнларни баҳолашдаги ролини билиши ва эконометрик моделларни молиявий-иктисодий қарорлар қабул қилишда қўллаши;
- микроиктисодиётнинг асосий категориялари, макроиктисодий кўрсаткичлар, уларни хисоблаш орқали пул-кредит, бюджет-солиқ ва ташқи иқтисодий сиёсатни амалга ошириш юзасидан кўникмаларини шакллантириши;
- менежмент асосларини билиши, функция, усул ва тамойилларини чукур ўрганиши, қарорларни қабул қилиш ва улар ижроси назоратини олиб бориши;
- бухгалтерия ҳисоби усуллари юзасидан тасаввурга эга бўлиши, ҳисоб сиёсатини юритиш ва молиявий ҳисботни тузиш кўникмаларига эга бўлиши;
- иқтисодиёт субъектларининг молиявий ҳолатини таҳлил қилиш ҳамда молиявий кўрсаткичларини аниқлаши;
- аудиторлик текшируванинг ўтказиш усулларини билиши ҳамда аудиторлик хуносаси ва ҳисботини тузиши;
- суғуртанинг мазмун-моҳияти, шакллари, суғурта фаолияти классификатори ва суғуртанинг норматив асослари, ризк трансфери ва трансформацияси ҳамда қоплама тўловчи бўйича суғурта бозори субъектлари фаолиятининг назарий ва амалий жиҳатларини билиши;
- солиқ муносабатларини билиши, солиқ мажбуриятлари бажарилишини таъминлаши;
- ижтимоий-иктисодий муносабатларда иқтисодий хавфсизликни таъминлаш омилларини билиши лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

- соҳа бўйича маҳсус билимларни, касбий фаолият кўникмалари ва малакаларини шакллантириши;
- баҳолаш фаолияти ҳамда унга оид қонунчиликни билиши, мулклар қийматини баҳолашни амалга ошириш тартибини, баҳолаш ёндашувлари ва усулларини, баҳолаш натижаларини расмийлаштиришга кўйиладиган талабларни ўрнатувчи нормалари ва қоидаларини билиши ва ўз фаолиятида фойдалана олиши, мулк қийматини баҳолашнинг холисоналигига ва унинг сифатини оширишга кўмаклашишга қаратилган тартиботларни белгилаши, бошланғич дастлабки ахборотга, мулк қийматини баҳолаш обьектини идентификация қилиш, мулк қийматини баҳолаш бўйича ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш, мулк қийматини баҳолаш натижаларини, кўлланилган баҳолаш ёндашувларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш обьектининг якуний қийматини ҳисоблаш;
- баҳолаш ишининг ўзига хос хусусиятларидан ва йўналишларидан (кўчар ва кўчмас мулк, интеллектуал мулк) хабардор бўлиши;
- баҳолаш фаолиятига оид ҳалқаро ва миллий стандартларни ўрганиши;
- молия бозорида молиявий технологиялардан фойдаланиш ва жорий этиш, хусусан рақамли банк хизматлари, онлайн суғурта хизматлари, электрон тижорат, электрон тўлов ва пул ўтказиш тизимлари, қимматли қофозлар электрон савдолари, онлайн молиявий маслаҳатлар хизматлари кўрсатиш;
- пул ва банк назарияси, амалиёти ва тадрижий ривожланиш босқичлари ҳамда истиқболини марказий банк ва тижорат банкларининг функционал мақсади ва ташкилий тузилишини билиши, актив ва пассив банк операцияларини кўллай олиши;
- молиянинг мазмун-моҳияти, молиявий муносабатларни самарали ташкил этишнинг назарий-амалий жиҳатлари, молиявий назорат ва молиявий рискларни бошқариш усулларини билиши;
- инвестиция ва инновация жараёнларининг босқичлари, инвестиция муҳити ва инвестиция сиёсатининг хусусиятлари, инвестиция лойиҳаларининг самарадорлигини баҳолаш, хорижий инвестицияларни жалб қилиш, шунингдек, инновация ва инновация фаолиятини бошқариш ҳамда лойиҳаларини молиялаштириш кўникмасига эга бўлиши;

- таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Кўшимча фанлар блоки

- таълим йўналиши талабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

- таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва иқтисодий жараёнлар жадал ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фандастурларининг мослашувчан бўлишини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг таклиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши малака амалиётларига қўйиладиган умумий талаблар.

5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналишлари малакавий амалиёт қуйидаги босқичларда амалга оширилади:

- ўқув-танишув;
- ишлаб чиқариш;
- битирув олди.

Ўқув-танишув амалиёти - талабаларни иқтисодиётда фаолият юритаётган профессионал баҳоловчи ташкилотлар ва уларнинг фаолияти билан умумий тарзда таништириш максадида амалга оширилади. Баҳолаш компаниялари томонидан мулк қийматини профессионал баҳолаш хизматлари бозорида фаолият юритиш кўнікмаларини шакллантириш максадида ўтказилади.

Бунда:

- баҳолаш фаолиятини давлат ва ўз ўзини тартибга солиш органлари томонидан тартибга солиш амалиёти билан танишиш;

- бизнес субъекти сифатида баҳолаш ташкилотлари иш фаолиятини ташкил этиш, ишни юритиш амалиёти билан танишиш, бошқариш ҳамда мулк қийматини профессионал баҳолаш хизматлари бозорини ўрганиш амалиёти билан танишиш;

- баҳоловчилар малакаси ва касбий маҳоратининг қониқарли даражадалиги, шунингдек, турли обьектлар қийматини баҳолашнинг алоҳида шартларини ҳамда уларнинг ютуқларини рағбатлантиришни ҳисобга оладиган баҳоловчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тизими билан танишиш;

- баҳолашга ягона ёндашувни ва бозор конъюнктурасини ҳисобга олишини таъминлайдиган Ўзбекистон Республикаси мулкни баҳолаш миллий стандарт (МБМС)лари билан танишиш;

- баҳолаш ёндашувлари ва усулларини ўрганиш, ўзлаштирган назарий билимларини амалиёт билан узвий боғлиқликда чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш;

- жамоада ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар олиб бориш бўйича тажриба ҳосил килиш кўнікмаларини шакллантириш кўнікмаларини эгаллашга мўлжалланган.

Ишлаб чиқариш амалиёти - мутахассислик фанларидан ўтказилиб, талабаларни бевосита баҳолаш ташкилотлари ва мулк қийматини профессионал баҳолаш хизматлари бозорида фаолият юритиш соҳасида мустақил ишлашга тайёрлаш мақсадида ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштиради ва мустаҳкамлайди.

Ишлаб чиқариш амалиёти:

- баҳолаш фаолияти ва мулк қийматини профессионал баҳолаш хизматлари бозори секторининг меъёрий-хуқуқий ва конуний хужжатларини;

- Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иктисодий тараққиётида бизнес ва тадбиркорликнинг ролини ва аҳамиятини, иқтисодиётнинг таркибий тузилишини, хўжалик юритувчи субъектларнинг хуқуқларини, мажбуриятларини ва вазифаларини;

- баҳолаш фаолиятида тегиши Ўзбекистон Республикаси МБМС ва баҳолаш ёндашувлари асосида мулк обьекти қийматини баҳолаш, баҳолаш ҳакидаги ҳисоботларни сифати расмийлаштириш амалиёти кўнингмаларини эгаллашга мўлжалланган.

Битирув оғзи амалиётида талаба битирув малакавий иши мавзуси бўйича илмий-назарий иштаниматарни ўрганиш жараённида орттирган тадқик манбаларини амалий, статистик маълумотлар билан асослаши, инновацион иқтисодиёт ривожланиши шароитида соҳа муаммоларини аниклаши ҳамда уларнинг аниқ ечимини ишлаб чиқиш кўнингмасини орттириши, битирув малакавий иши мавзусига доир маълумотлар, материаллар ва бошқа манбалар базасини шакллантириши назарда тутилган.

Бунда:

- битирувчины бевосита малака талабларига мувофиқ мустакил ишлашга тайёрлаш;
- ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш;
- жамоада ташкилотчилик ва раҳбарлик тажрибасини орттириш;
- иқтисодиёт субъектларида профессионал баҳолаш фаолиятини ташкил этиш бўйича илмий-амалий фаолият орқали баҳолаш фаолиятига оид иқтисодий кўрсаткичлар динамикасини ўрганиш, таҳлил қилиш, илмий холоса ва амалий таклифлар ишлаб чиқиш юзасидан зарур кўнингмалар шакллантирилади.

Малакавий амалиётни ўташ муддатлари ўкув режаси графигида мувофиқлаштирилган. Унинг якунинда талаба дастур донрасида бажарган ишлари бўйича ҳисобот тайёрлайди ҳамда кафедра таркибидан шакллантирилган комиссия олдида уни химоя киласди.

Талабанинг илмий-тадқикот иши унда касбий компетенцияни шакллантириш ва мустаҳкамлашга кўмаклашади. Битирувчи кафедранинг илмий фаолиятида фаол иштирок этиши, курс ишлари, малакавий амалиёт мақсадли бажарилиши ва узвий равишда битирув малакавий ишининг асосий манбаси бўлишини назарда тутади.

Талабалар илмий-тадқикот ишини ташкил этиш юзасидан қўйидаги шарт-шаронит таъминланиши керак:

- илмий ишларнинг мавзулари рўйхати билан талабаларни ўз вақтида хабардор қилиш;
- кадр тайёрловчи факультет(кафедра)нинг илмий мавзуси бўйича илмий-тадқикот ишларини бажариши учун талабаларни белгиланган меъёр даражасида таъминлаш;
- ОТМнинг ахборот ресурс марказида мустақил илмий-тадқикот ишларини олиб бориш учун зарур шарт-шаронитни яратиш;
- талабалар илмий-амалий конференцияларини ташкил қилиши.

Битирув малакавий ишига қўйиладиган талаблар:

Талабаларнинг битирув малакавий иши мавзуси ОТМ буйруғи билан расмийлаштирилади.

Битирув малакавий иши мавзулари соҳанинг ривожланиши стратегияси, шунингдек, фан-технологиялар ва иқтисодиётдаги ўзгаришлар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабарини иибаттга олган ҳолда ОТМнинг бакалаврлар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Битирув малакавий иши мавзулари илмий-назарий ёки назарий-амалий йўналишида бўлиши мумкин.

Битирув малакавий иши тошириги учинчи курсининг иккинчи ярим йиллиги давомида талабалар эътиборига етказилади ҳамда мавзуларнинг таилови амалга оширилади. Битирув малакавий иши малака талабида белгиланган вақт давомида бажарилади.

Битирув малакавий ишининг мазмуни, ҳажми ва тузилмасига бўлган талаблар битирувчиларнинг якуний давлат аттестацияси ўтказилиши ҳакидаги Низом асосида кафедра томонидан белгиланади.

3.3. 5231500 – Баҳолаши иш бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 хафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

- назарий таълим -	58,82 %;
- аттестация -	8,82%;
- таътил -	15,69 %;
- малака амалиёти -	14,71%;
- битирув малакавий иши -	1,96%.

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қўйидагича тақсимланади:

- Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки -	25 %;
- Умумкасбий фанлар блоки -	40%;
- Ихтисослик фанлар блоки -	30%;
- Кўшимча фанлар	5%;

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6-10 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурӯҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таяинч сўзлар:

баҳолаш, мулк, мулк қиймати, мулк экспертизаси, мулк ва уни баҳолаш хизматлари бозори, мулкка эгалик ва бошқа ҳуқуқлар, мулкий комплекс, кластер, қиймат, баҳо ва нарх, турли мулк обьектлари қийматини баҳолаш, баҳолашнинг методологик асослари ва механизми, баҳолаш иши ва унинг асослари, баҳолаш фаолиятини мувофикалаштириш ва назорат қилиш (тартиблаштириш), кўчмас мулк қийматини баҳолаш, кўчар мулк қийматини баҳолаш, бизнес қийматини баҳолаш, номоддий активлар қийматини баҳолаш, интеллектуал мулк қийматини баҳолаш, қимматли қоғозлар қийматини баҳолаш, баҳолаш ёндашувлари ва усуллари, касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши.

5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши бўйинча таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1790
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Иқтисодиётда аҳборот комплекслари ва технологиялари	174
1.09	Иқтисодчилар учун математика	406
1.10	<i>Танлов фани</i>	58
2.00	Умумқасбий фанлар	2592
2.01	Касбий психология	100
2.02	Иқтисодиёт назарияси	332
2.03	Статистика	236
2.04	Эконометрика	118
2.05	Микроиктисодиёт. Макроиктисодиёт	264
2.06	Менежмент	236
2.07	Молиявий ва бошқарув ҳисоби	236
2.08	Молиявий таҳлил	218
2.09	Аудит	236
2.10	Сугурта иши	218
2.11	Соликлар ва соликқа тортиш	218
2.12	Иқтисодий хавфсизлик	90
2.13	<i>Танлов фанлари</i>	90
3.00	Ихтисослик фанлари	1944
3.01	Баҳолаш иши	844
3.02	Интеллектуал мулкни баҳолаш	148
3.03	Баҳолашнинг ҳалқаро стандартлари	124
3.04	Молия бозори ва молиявий технологиялар	104
3.05	Пул ва банклар	218
3.06	Молия	218
3.07	Инвестиция ва инновациялар	186
3.08	<i>Танлов фанлари</i>	102
4.00	Қўшимча фанлар	324
	Жами	6480
	Малакавий амалиёт	1620
	Битириув малакавий иши	216
	Аттестациялар	972
	Жами	2808
	ҲАММАСИ	9288

Изоҳ:

- Олий таълим муассасаси ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чикишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.
- Ҳарбий тайёргарлик машгулотлари қўшимча фанлар блокининг соатлари ҳисобига, ҳарбий йигин эса таътил вақти ҳисобига ўтказилади. Ҳарбий тайёргарлик машгулотлари ўтказилмайдиган холларда меҳнат бозори ва кадрлар буюртмачиларининг талабларига мосланувчанлиги ва харакатчанлигини таъминлаш учун олий таълим муассасаси кенгашининг қарори билан фойдаланилади.
- Ўқув режа асосида олий таълим муассасаси ҳар йили ишчи ўқув режасини тузади. Бунда олий таълим муассасасига талабалар юкламасининг хафталиғи ҳажмини саклаган ҳолда ўқув фанлари блоки ҳажмини 5 фоизгача, блоклар таркибидағи фанлар ҳажмини 10 фоизгача ўзгартириш ҳамда аудитория юкламасининг умумий ҳажмини саклаган ҳолда, айрим семестрларда хафталик юкламалар ҳажмини эркин белгилаш хукуки берилади.
- Талаба билимини баҳолаш рейтинг тизимиға мувофиқ ўқув жараёни давомида амалга оширилади.
- Битириув малакавий ишини бажариш муддатлари таркибига уни химоя килиш ҳам киритилади.
- Хорижий тил фанининг охирги семестрларида битириувчи курслар учун қўшимча фанлар блоки ва танлов фанлари соатлари ҳисобидан ҳар хафтада 2 соатдан "Амалий инглиз тили" фани ўқитилади.
- *Жисмоний тарбия ва спорт фани таркибида "Валеология асослари" курсидан 10 соат ҳажмда маъруза, 8 соат ҳажмда амалий машгулот ўқитилиши кўзда тутилади.
- Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг дамадий машгулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.
- Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

"Баҳолаш иши ва инвестициялар"
кафедраси мудири, и.ф.н.

Э.И. Носиров

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган олий таълим муассасалари
хамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент мөлия институти

Ректор У.Азизов

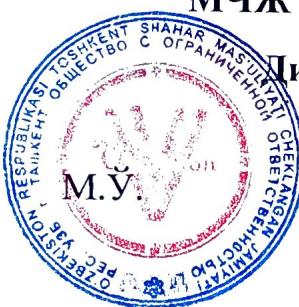
2019 йил « 25 » 06

Баходировчи ташкилотлар Ассоциацияси

Райси О.Исламов

2019 йил « 25 » 06

МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компанияси

Директори Р.Абдиёзов

2019 йил « 27 » 06

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги

Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълимини

Ривожлантириш маркази

Директор З.Хакимов

2019 йил « 27 » 06

М.Ў.

Тошкент давлат иқтисодигүз университети

Ректор Б.Ходиев

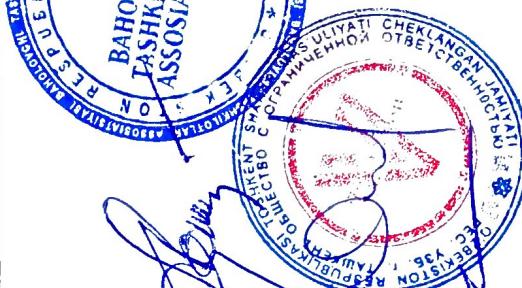
2019 йил « 27 » 06

**Бахолавчи ташкилотлар Ассоциацияси, МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компаниялари томонидан такдим
Этилаётган 5231500-“Бахолаш иши” бақалавриат таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака
таалабларига киритларига кўйиладиган умумий малака талаблари
фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари**

<p>т/р</p> <p>Вазирлик (идора)нинг ташкилог (корхона)лари учун кадр тајёрланा�ётган бақалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)*</p>	<p>шифри</p> <p>номи</p>	<p>Бизнисларни кўйидаги касбий комитетения ва кобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <p>Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)</p>
<p>1</p> <p>5231500</p>	<p>Бахолаш иши</p>	<ul style="list-style-type: none"> - баҳолаш ишига оид Ўзбекистон Республикаси конун талаблари: “Ўзбекистон Республикаси баҳолаш фаолияти тўғрисида”ги конундан фойдалана олиши; - Ўзбекистон Республикаси Мулкни баҳолаш миллий стандартларидан фойдалана олиши; - мулклар кийматини баҳолашни амалга ошириш тартибини, баҳолаш ёндашувлари ва усулларини, баҳолаш напижаларини расмийлаштиришга кўйиладиган талабларни ўрнатувчи нормалари ва коидаларини билиши ва ўз фаолиятида фойдалана олиши; - мулк кийматини баҳолашни баҳолашни оширишга кўмаклашишга каратилган тартиботларни белгилashi; - бошлангич дастлабки аҳборотга, баҳолаш тўғрисидаги хисобот мазмунига ва материалини баён этишига кўйиладиган баҳолаш тўғрисидаги хисоботлар хар хил талқин килинишини истисно этадиган талабларни белгилashi; - мулк кийматини баҳолашнинг самарали миллий тизимини шакллантиришга кўмаклашиши; - иктисадиёт субъектларининг молиявий барқарорлигини баҳолаш ва уни ривожлантириш йўлларини ишлаб чиқа олиши; - мулк кийматини баҳолашда маълумотларни йигиш, кайта ишлаш, тахлип килиш усуllibarини билishi; - иктисадиёт маълумотларни тахлил килиш ва умумлаштириши; - мулкчилик шаклидан катъий назар корхоналар фаолиятини халкаро амалиёт мезонлари, мезъёrlари ва талаблари асосида тахлил килиши; - мулк бозори кўрсаткичиларининг ўзгариш тенденциялари ва динамикасини тахлил килиши; - тахлилий масалаларни хал килишда замонавий ахборот технологияларидан ва техник

Воситалардан фойдалана олиши;

- мулк кийматини бахолаш хакида вазифани белгилаш ва объектни баҳолаш түрлесида шартнома тузиш;
- мулк кийматини бахолаш объектини идентификация килиш;
- мулк кийматини бахолаш бўйича ахборот йигиш ва уни тахлил килиш;
- мулк кийматини бахолаш ёндашувлари ва усусларини танлаш, асослаш ва кўллаш;
- мулк кийматини бахолаш нагижаларини, кўлланилган баҳолаш ёндашувларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг якуний кийматини хисоблаш;
- мулк кийматини бахолашда кўлланилган ёндашувлар натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг якуний кийматини хисоблаш;
- мулк кийматини бахолаш хакидаги хисоботни тузиш кобилиятига эга бўлиши керак;
- буортмачи ва баҳоловчи ташкилог ўргасида тузилган шартномага мувофиқ баҳолаш объектини кийматини аниқлаш;
- мулк кийматини бахолаш объекти маълумотларини тўплаш ва тахтил килиш;
- тўпланган маълумотлар асосида баҳолаш ёндашувини танлаш ва кўллаш;
- баҳолаш ёндашувларини кўллаган холда, баҳолаш объектини кийматини аниқлаш, якуний хисоботни тузиш кобилиятларига эга бўлиши лозим.

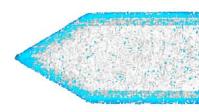
Баҳоловчи ташкилоглар Ассоциацияси раиси

МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компанияси директори

Тошкент молия институти
Ўқув ишлари бўйича проректор

Р.О.Абдиёзов

И.Н.Кўзиев

**Тошкент молия институтининг “5231500 – Баҳолаш иши”
бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талаби ва ўқув режасини
ишлаб чиқувчилар ҳамда кадрлар истеъмолчилари ўртасида**

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“24” 06 2019 й.

Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси раиси О.Исламов, МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компанияси директори Р.Абдиёзов, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази директори З.Хакимов ва Тошкент молия институти ўқув ишлари бўйича проректори И.Қўзиев, мазкур келишув далолатномасини қуидагилар ҳақида туздик:

1. “5231500 – Баҳолаш иши” бакалавриат таълим йўналишининг малака талаби ва ўқув режаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сон, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сон Қарорлари, 2018 йил 1 июндаги “Баҳолаш хизматлари бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3764-сонда ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июлдаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли буйруқларига асосан Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. “5231500 – Баҳолаш иши” бакалавриат таълим йўналишининг малака талаби ва ўқув режасини ишлаб чиқиша Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси ва МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компанияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази мутахассислари ўз фикр-мулоҳазалари билан иштирок этганлар.

3. “5231500 – Баҳолаш иши” бакалавриат таълим йўналиши кадрлар истеъмолчилари – Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси ва МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компаниялари мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Асосий кадр истеъмолчи сифатида, Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси, МЧЖ “VALUATION”, МЧЖ “LIDER KONSALT SERVIS”, МЧЖ “EXPERT ESTIMATE” каби баҳолаш компаниялари мутахассисларининг таклифлари “5231500 – Баҳолаш иши” бакалавриат

таълим йўналишининг малака талаби ва ўқув режасини мукаммаллаштиришда инобатга олинди.

Юқоридагилардан келиб чиқсан ҳолда мазкур малака талаблари ва ўқув режаларини ўқув жараёнларига тадбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

**Ўзбекистон Республикаси Олий
ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус,
касб-хунар таълимими
Ривожлантириш маркази
директори**

З.Хакимов

**Баҳоловчи ташкилотлар
ассоциацияси раиси**

О.Исламов

**Тошкент молия институти
ўқув ишлари бўйича
проректори**

И.Кўзиев

**МЧЖ “VALUATION”
баҳолаш компанияси**

директори

Р.Абдиёзов

**Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган
5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

1. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади, вазифалари ва қоидаларидан келиб чиқсан ҳолда тайёрланган. Малака талаблари таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш миллий тизимини яратишга, “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ кадрлар тайёрлаш соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш негизида таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантиришни таъминлашга, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларини мукаммал амалга оширилишига қаратилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сон, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сон Қарорлари, 2018 йил 1 июндаги “Баҳолаш хизматлари бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3764-сонда ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июлдаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли буйруқларини ижросини таъминлаш асосида ишлаб чиқилган

2. Малака талаблари дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари, шу жумладан: таълимнинг устуворлиги унинг ривожланишининг биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги, билим, таълим ва юксак интеллектнинг нуфузи; таълимнинг инсонпарварлашуви, инсон қобилиятларининг очилиши ва унинг таълимга нисбатан бўлган турли-туман эҳтиёжларининг қондирилиши, миллий ва умумбашарий қадриятлар устуворлигининг таъминланиши, инсон, жамият ва атроф-муҳит ўзаро муносабатларининг уйғунлашуви; таълим олувчиларда эстетик бой дунёқарашни ҳосил қилиш, уларда юксак маънавият, маданият ва ижодий фикрлашни шакллантириш; таълимнинг миллий йўналтирилганлиги, таълимнинг миллий тарих, халқ анъаналари ва урф-одатлари билан узвий уйғунлиги, Ўзбекистон халқларининг маданиятини сақлаб қолиш ва

бойитиш, таълим ва тарбиянинг узвий боғлиқлиги, бу жараённинг ҳар томонлама камол топган инсонни шакллантиришга йўналтирилганлиги; иқтидорли ёшларни аниқлаш, уларга таълимнинг энг юкори даражасида, изчил равишда фундаментал ва маҳсус билим олишлари учун шартшароитлар яратиш ҳисобга олинди.

3. Малака талаблари асосида таълим оловчиларда аудит соҳасида чуқур билим, ижодий қобилиятни намоён этиш, мустақил фикрлаш, интеллектуал жиҳатдан ривожланиш, илғор технология соҳасида педагог кадрларнинг малакаси бевосита ишлаб чиқаришда мунтазам равишда ошириб бориш ҳамда юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

4. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талаблари халқаро тажриба, кадрлар тайёрлаш соҳасида ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашни рағбатлантириш, кадрлар тайёрлаш ва биргаликдаги илмий ишланмаларни яратишда корхоналарнинг ишлаб чиқариш салоҳиятидан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришда кадрлар тайёрлашни қўллаб-қувваш, фаннинг ривожланиш даражаси ва илғор ютуқлари, иқтисодиётни модернизациялаш шароитида кадрларга нисбатан амалиётда қўйиладиган талаблар, олий таълимни жаҳон тенденциясидаги ривожланган мамлакатларнинг билан қиёсий таққослаш асосида ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

5. Таълим турлари ва босқичлари бўйича мутахассислик малака талабарининг келишилганлиги ва изчиллиги, таълим ва тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерда эканлиги, таълимнинг узлуксизлиги ва изчиллиги, таълим тизимининг дунёвий характерда эканлиги, давлат таълим стандартлари доирасида таълим олишнинг ҳамма учун очиқлиги, таълим ва тарбия жараёнининг мустақил фикрлайдиган, қарорлар қабул қилишга қодир, ҳар томонлама ривожланган, баркамол шахсни шакллантиришга йўналтирилганлигини ҳисобга олган ҳолда уларнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди. Хусусан, 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналиши учун малака талаблари ва ўқув режаларида кадрлар истеъмолчилари сифатида Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси, МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компаниялари мутахассислари таклифлари асосида қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди.

6. Ўқув юклamasи оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим оловчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига боғлиқ равишда таълимнинг табақалаштириш имкониятлари, ўқувчиларнинг қобилиятлари ва имкониятларига мувофиқ равишда таълимга табақалаштирилган ёндашувини жорий этиш; таълим беришнинг илғор педагогик технологияларини, замонавий ўқув-услубий мажмуаларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнини дидактик жиҳатдан таъминлаш ҳисобга олинди.

7. Таълим оловчиларни тайёрлашда янги ижтимоий-иктисодий шароитларда таълимнинг талаб қилинадиган даражаси ва сифатини, кадрлар тайёрлаш тизимининг амалда фаолият кўрсатиши ва барқарор

ривожланишининг кафолатларини, устуворлигини таъминловчи хуқуқий, моддий-техника ва ахборот базасини яратиш, таълим фаолиятининг сифатини баҳолаш мезонлари ва тартиботи белгиланган меъёр-қоидаларга мослигига эришилди.

8. Малака талабларининг технологиклиги – унинг бажарилишини назорат қилиш ва унинг меъёрлари ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

9. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти (фан ва ишлаб чиқариш ўртасида пухта ўзаро ҳамкорлик ва ўзаро фойдали интеграцияни таъминлаш, таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантириш) фаолиятларининг илфор меъёрлари киритилди.

10.5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими ва “Иқтисод” таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти (Ўзстандарт агентлиги, 30.10.2015 й, № 5927) қоидалари талабларига, шу жумладан, стандартлаштиришнинг асосий мақсадларига, республикада стандартлашга доир ишларни мақбул даражада ташкил этиш, мувофиқлаштириш ва таъминлаш функциясига, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари таълим дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда битирувчиларнинг тайёргарлигига нисбатан қўйиладиган умумий малака талабларига тўлиқ мос келади.

“Баҳолаш иши ва инвестициялар”
кафедраси мудири, и.ф.н.

Э.Носиров

**5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши бўйича малака талабининг
халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий
таққослаш**

Бакалавриатурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (Бакалавриатура)	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin
1.	Бошланиши	Ўрта таълимдандан сўнг	Ўрта таълимдандан сўнг	Ўрта таълимдандан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	108 кредит соати	120 кредит соати
3.	Таълим олувчилик сони	1 - (талабга мувофик)	1 - (талабга мувофик)	1 - (талабга мувофик)
4.	Ўтиш жойлари	Тошкент молия институти	НьюЙорк университети, профессионал тадқиқодлар мактаби	Висконсин университети
5.	Таълим берувчилар	Мос йўналиш бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даража ва илмий унвонга эга бўлган профессор-ўқитувчилар (шунингдек, ишлаб чиқаришдан малакали мутахассислар тақлиф этилиши мумкин)	Мос йўналиш бўйича илмий даражага ва магистр даражасига эга бўлган етакчи мутахассислар	Висконсин университети профессор-ўқитувчилари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Кўйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет - тайёрлаш кафедраси мудири, таълим берувчи ўқитувчилар, талаба	Нью Йорк университети, профессионал тадқиқодлар мактаби, профессор-ўқитувчилар, талаба	Жоржтовн университети тадқиқодлар мактаби, профессор-ўқитувчилар, талаба

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin
1.	Назарий таълим	Ўқув режада белгиланган соатлар ва намунавий ўқув дастуридаги мавзулар бўйича ўтказилади	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган
2.	Амалий таълим	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар ва уларга ажратилган соатлар бўйича		
3.	Илмий – тадқиқот ишлари	Талабалар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини амалий маълумотлар асосида амалга оширади. Кафедра ёки бошқа ишлаб чиқариш муассасалари ходимлари илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштрок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташқари улар таълим жараёнида педагогик иш билан машгул бўладилар	8 семестр бошида талабалар шахсий лойиҳаларини бажаришни бошлайди	Тадқиқотни бажаришга тўлиқ курсни ўтаган талабаларга рухсат этилади. Тадқиқотни Жоржтовн университети, тадқиқодлар мактаби профессор-ўқитувчилари раҳбарлигида бажарилади. Битирув малакавий иш компанияда ўтаган амалиёт натижаларига ёки университет шаҳарчасида амалга оширилган тадқиқот натижаларига асосланиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машгулотлар, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа жойларда яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, амалий маълумотлар, кутубхона, интернет тармоғи) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон	Лойиҳаларни ҳимоя қилиш орқали курс якунланади. Узлуксиз баҳолаш тизими назарда тутилмаган.	Таълим жараёни тест асосида назорат қилиб борилади. Тест синовлари 3 соат 30 дақиқа давом этади. Биринчи 90 дақиқада иқтисодиёт бўйича элементар билимлар текширилади. 30 дақиқалик танафусдан сўнг чизиқли алгебра,

		саволлари оғзаки, тест кўринишида ва амалий кўнималарни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.		эҳтимоллар назарияси ва статистика бўйича элементар билимлар текширилади. Тестлар инглиз тилида ўтказилади. Тест синовлари танланма асосида ўтказилмайди.
--	--	---	--	---

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёнининг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси Тошкент молия институти 5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши	Муддати	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Муддати	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin	Муддати
<p>1. Фуқаролик жамияти</p> <p>2. Фалсафа</p> <p>3. Диншунослик</p> <p>4. Ўзбек (рус) тили</p> <p>5. Хорижий тил</p> <p>6. Жисмоний тарбия ва спорт*</p> <p>7. Иқтисодиётда ахборот комплекслари ва технологиялари</p> <p>8. Иқтисодчилар учун математика</p> <p>9. Статистика</p> <p>10. Эконометрика</p> <p>11. Танлов фанлари</p> <p>12. Иқтисодиёт назарияси</p> <p>13. Микроиктисодиёт. Макроиктисодиёт</p> <p>14. Менежмент. Маркетинг</p> <p>15. Молиявий ва бошқарув ҳисоби</p> <p>16. Молиявий таҳлил</p> <p>17. Аудит</p> <p>18. Солиқлар ва солиққа тортиш</p> <p>19. Суғурта назарияси ва амалиёти</p> <p>20. Молия бозори</p> <p>21. Танлов фанлар</p> <p>22. Баҳолаш иши</p> <p>23. Баҳолаш фаолиятини тартиблаштириш</p> <p>24. Баҳолаш фаолиятининг</p>	<p>18 ҳафта</p> <p>18 ҳафта</p> <p>18 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>72 ҳафта</p> <p>18 ҳафта</p> <p>18 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>36 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>22 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>32 ҳафта</p> <p>12 ҳафта</p> <p>34 ҳафта</p> <p>90 ҳафта</p> <p>28 ҳафта</p> <p>22 ҳафта</p>	<p>Мажбурий курслар 108 та кредитни ташкил этади:</p> <p>1. Академик ёзув, 10 кредит</p> <p>2. Танқидий фикрлаш, 4 кредит</p> <p>3. Математик фикр, 4 кредит</p> <p>4. Экологик барқаролик, 4 кредит</p> <p>5. Америка тажрибаси, 4 кредит</p> <p>6. Классик ва ўрта аср даври, 4 кредит</p> <p>7. Замонавий давр, 4 кредит</p> <p>8. Уйғониш даври, 4 кредит</p> <p>9. Уйғониш даври тўнтарилиши, 4 кредит</p> <p>10. Бизнес ва иқтисодиётга тадбиқ, 4 кредит</p> <p>11. Макроиктисодиётга кириш, 4 кредит</p> <p>12. Микроиктисодиётга кириш, 4 кредит</p> <p>13. Статистик методлар, 4 кредит</p> <p>14. Бизнесни ташкил қилиш ва бошқариш, 4 кредит</p> <p>15. Халқаро миқёсда кўчмас мулк бозорларини таққослаш, 4 кредит</p> <p>16. Кўчмас мулк бозори таҳлили, 4 кредит</p> <p>17. Келажак метрополиси, 4 кредит</p> <p>18. Кўчмас мулк ҳисоби ва уни солиққа тортиш, 4 кредит</p> <p>19. Кўчмас мулк ва унинг унинг барқарорлиги, 4 кредит</p> <p>20. Кўчмас мулкни ривожлантириш, 4 кредит</p> <p>21. Кўчмас мулк молияси, 4 кредит</p> <p>22. Кўчмас мулк қонунчилиги, 4 кредит</p> <p>23. Кўчмас мулкни баҳолаш тамойиллари, 4 кредит</p> <p>24. Кўчмас мулкни баҳолаш, 4 кредит</p>	<p>Мажбурий курслар 120 та кредитни ташкил этади:</p> <p>Умумтаълим фанлари, умумий 40 кредит</p> <p>Алока кўнималари, 9 кредит</p> <p>Аналитик билим ва табиий фанлар, 10 кредит</p> <p>Санъат ва гуманитар фанлар, 6 кредит</p> <p>Ижтимоий ва этик фанлар, 6 кредит</p> <p>Замонавий масалалар, 3 кредит</p> <p>Ижтимоий жавобгарлик ва ахлоқий билим, 3 кредит</p> <p>Умумтаълим танлов фанлари, 3 кредит</p> <p>Асосий талаблар, умумий 61 кредит</p> <p>Молиявий ҳисобга кириш</p> <p>Корпоратив ва бошқарув ҳисобига кириш</p> <p>Профессионал ва техник мулокот</p> <p>Истъемолчи танлови бошқаруви</p> <p>Туризм маркетинги</p> <p>Ижтимоий маркетинг бошқаруви тамойиллари</p> <p>Мехмондўстлик саноатида кўриклиш ва риск менежменти</p> <p>Мехмондўстлик бошқаруви стратегиялари</p> <p>Мулк бошқарувига кириш</p> <p>Мехмондўстлик ускуналари бошқаруви</p> <p>Мулк бошқарувида этик қарор қабул қилиш</p>		

дастурний комплекслари 25. Хорижий мамлакатларда баҳолаш иши 26. Молия 27. Пул ва банклар 28. Инвестиция ва инновациялар	18 ҳафта 34 ҳафта 34 ҳафта 22 ҳафта	кредит 25. Кўчмас мулкка оид маҳсус мавзулар, 2 кредит 26. Кўчмас мулк бўйича лойиҳа семинари, 4 кредит	Кўчмас мулк бозори таҳлили ва инвестицион таҳлил Кўчмас мулк тамоиллари Мулкни бошқариш тамоиллари Тижорат мулки тараққиёти ва бошқаруви Тижорат мулкида маркетинг ва лизинг Кўчмас мулкни баҳолаш Кўчмас мулк конунчилиги Инновацион таълим амалиёти Мулкни бошқариш бўйича семинар Инсон ресурсларини бошқариш
<p>Концентрация, умумий 19 кредит</p> <p>Талаба қўйидаги 3 та концентрациядан бирини танлаши керак</p> <p>1. - Архитектура графиклари - Ёруғлик методлари ва материаллари - Курилиш иқтисодиётига йўналиш - Кишлоп хўжалиги технологияси - Бино меҳаника тизимлари - Курилишни баҳолаш</p> <p>2. - Уй-жой тизимлари - Курортларни режалаштириш ва фаолият олиб бориш - Уй-жойлар фаолиятлари бошқаруви - Даврийлик менежменти тамоиллари - Фойда бошқаруви - Уй-жойлар бошқаруви</p> <p>3. - Чакана савдо ва менежментга кириш - Асосий чакана савда - Тренд йўналиши ва прогноз - Чакана савдони режалаштириш ва назорат қилиш - Дўкон бошқаруви - Чакана савдони қўллаб кувватлаш - Жорий чакана савдо стратегиялари</p>			

“Баҳолаш иши ва инвестициялар”
кафедраси мудири, и.ф.н.

Э.Носиров

**Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълимни йўналишлари бўйича
Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашининг
«Иқтисод» Ўқув-услубий бирлашмаси
— сонли баённомасидан
КЎЧИРМА**

2019 йил “01” 07

Тошкент шахри

Қатнашдилар: проф. Б.Ю.Ходиев - раис, И.Қўзиев, Ф.Заҳидов, Б.Усманов-мастъул котиб, А.Каримов, Ш.Эргашхўжаева, З.Муқумов, Н. Йўлдошев, А. Кучаров, А. Жўраев, Т.Маликов, Э.Набиев, А.Омонов, А. Каримов, Р. Холбеков, З. Умаров, М. Аскарова, Э. Носиров, А. Аюбжонов, И.Абдураҳмонов, Г.Абдураҳмонова, А.Тўйчиев, Б. Маматов, Т.Баймуратов, Б.Хажиев, И.Хотамов, С.Худойқулов, Ф.Насриддинов, Н. Исмоилова, М. Аманбоев, Д. Бегматова, Х.Қурбонов, Н.Лутфуллаева

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”нинг III қисми, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон Қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 16 апрелдаги йиғилишининг 1-сон баёнининг 6-банди ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2019 йил 24 апрелдаги 372-сон буйруғининг 2.1-бандига мувофиқ ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш ваколати таянч олий таълим муассасаларига берилганинидан келиб чиқиб, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим министри ривожлантириш маркази, Тошкент молия институти, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадр истеъмолчилари билан биргалиқда ташкил қилинган ишчи-гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари муҳокамаси.

ЭШИТИЛДИ:

проф. Б.Ю.Ходиев –Ўқув-услубий бирлашма раиси. Мамлакатимизда кабул қилинган “Ҳаракатлар стратегияси”да белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасининг тараққиёти ва истиқболини таъминлаш мақсадида иқтисодий- ижтимоий- сиёсий ва маданий соҳалардаги катта ўзгаришларни хисобга олиб, олий таълим тизимида ҳам узвий ислоҳотлар йўлга қўйилди, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгиланган Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манбаатларидан келиб чиқсан ҳолда таълим йўналишлари (мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланди ва ўқув режаларидаги фан блоклари

мувофиқлик нұқтаи назаридан унификацияланди ва ўқув режаларидаги фан блоклари яхлитланды, фанлар таркиби ўзаро мувофиқлаштирилди. Шундан келиб чиқиб, таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-ўқитувчилари иштирокида маҳсус ишчи гурух аъзолари томонидан таълим йўналиш(мутахассислик)ларининг малака талаблари ва ўқув режалари янгидан ишлаб чиқилган. Уларга кадрлар истеъмолчилари, вазирлик ва идоралар, турдош олий таълим муассасаларидан тақризлар олинган.

Мухтарам йигилиш иштирокчилари, Сизлардан ушбу тайёрланган бакалавриат таълим йўналиш (магистратура мутахассислик)ларининг малака талаблари ва ўқув режаларини атрофлича муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Профессор И.Қўзиев – Ўқув-услубий бирлашма аъзоси. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, инновацион ривожланиш шароитида иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашуви жараёнида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига жадал жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълимнинг норматив хужжатлари, хусусан, таълим йўналиш(магистратура мутахассислик)ларининг малака талаблари ва ўқув режаларини халқаро амалиётнинг академик стандартлари билан уйғулаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилган.

Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассислари классификаторига мос равиша иқтисодиётда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, олий таълим муассасаларида замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур назарий билим ҳамда амалий кўникмаларни пухта эгаллаган, рақобатбардош кадрларни тайёрлашга мўлжалланган. Шундан келиб чиқиб, ишлаб чиқилган барча малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллайман ва тасдиқлашларингизни сўрайман.

2. Проф. А.Жўраев, проф. А.Омонов, проф. Э.Набиев, доц.Б.Маматов, доц.И.Абдурахмонов, доц. С.Худойқулов, доц. Ф.Насриддинов ва бошқа ўқув-услубий бирлашма аъзолари ҳам сўзга чиқиб, Тошкент молия институти етакчилигида турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари ҳамда кадрлар буюртмачилари иштирокида ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларининг малака талаблари ва ўқув режалари белгиланган талаблар асосида тайёрланган, уларда иқтисодиётнинг соҳаларидаги ислоҳотлар инобатга олинганлигини таъкидладилар.

Шунингдек, таянч ОТМ сифатида Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларининг малака талаблари ва ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

3. Доц. Б.Усманов – Ўқув-услубий бирлашма котиби. Тошкент молия институти етакчилигида турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари иштирокида ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларининг малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган. Уларни ишлаб чиқиш жараёнида ривожланган мамлакатларнинг тажрибалари инобатга олинган. Шунга кўра, муҳокамага қўйилган бакалавр таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларининг малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инобатга олиб, олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари) нинг янгиланган Классификаторига мос равища таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини “Иқтисод” ўқув-услубий бирлашмасида қўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

**Тошкент молия институти томонидан кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассасалари вакилларини жалб этган ҳолда ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг
МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ ВА ЎҚУВ РЕЖАЛАРИ**

Т/р	Бакалавриат таълим йўналиши ва мутахассислик номи		Бакалавр иат таълим йўналиши	Магистра турса мутахассис-ликлари
	5-боскич	5A-боскич		
1	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Молия	5230600	
		Давлат молиясини бошқариш		5A230601
		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)		5A230602
		Инвестицияларни бошқариш (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5A230603
		Халқаро молия		5A230604
2	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Банк иши	5230700	
		Банк иши (фаолият турлари бўйича)		5A230701
		Банк хисоби ва аудит		5A230702
3	Таълим йўналиши:	Солиқлар ва солиқка тортиш	5230800	
4	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Бухгалтерия хисоби ва аудит(тармоқлар бўйича)	5230900	
		Бухгалтерия хисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5A230901
		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5A230902
		Бюджет хисоби ва назорати		5A230903
5	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Суғурта иши	5231200	
		Суғурта иши		5A231201
6	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Пенсия иши	5231300	
		Пенсия иши		5A231301
7	Таълим йўналиши: Мутахассислик:	Баҳолаш иши	5231500	
		Баҳолаш иши ва риэлторлик (объектлар бўйича)		5A231501

8	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000	
9	Таълим йўналиши:	Корпоратив молия	5232100	
10	Таълим йўналиши:	Инвестицион лойиҳаларни молиялаштириш	5232700	
11	Таълим йўналиши:	Электрон тижорат	5232800	
12	Таълим йўналиши:	Менежмент	5230200	
13	Таълим йўналиши	Иқтисодий хавфсизлик	5232400	
14	Таълим йўналиши:	Халкаро валюта кредит муносабатлари ижроси	523....	
15	Таълим йўналиши:	Молиявий технологиялар	523....	
16	Таълим йўналиши:	Банк ҳисоби ва аудит	523....	
17	Таълим йўналиши:	Бюджет ҳисоби ва назорати	523....	

Жами: 29 (17/12) та малака талаблари ва ўқув режалари

Муҳокама этилган масала юзасидан

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Таянч ОТМ сифатида Тошкент молия институти томонидан кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассасалари вакилларини жалб этган ҳолда ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” карори меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун манфаатдор вазирликлар (идоралар) ҳамда асосий иш берувчи субъектлар ва илмий тадқиқот институтларида экспертизадан ўтказилгани эътироф этилсин.

3. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режаларида кўрсатилган фанларнинг услубий таъминоти ўрганиб чиқилсин.

4. Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини ишлаб чиқиша, шунингдек фанларнинг услубий таъминотини яратишда экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар инобатга олинсин.

5. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатишга тавсия этилиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашиига тақдис берилсин.

БИРДАШМАЛАСИ

МАСҶУЛКОТИВ

Б. Ю. ХОДИЕВ

Б. Ю. ХОДИЕВ

Б. Б. УСМОНОВ

Б. Б. УСМОНОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎКУВ РЕЖА

Таълим йўналиши:
5231500 – Баҳолаш иши

**“КЕЛИШИЛДИ”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим
вазири
И.Мажидов**

201
M. ř.

Академик даражасы-БАКАЛАВР Үчиш муддати-4 йил Таълим шакли-кундузги

I. ЎКУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

Назарий ва
амалий таълим

A | Аттестациялар

N

Малакавий
амалиёт

E

Бити्रув малакавий иши ҳимоясі билан ёки ихтиосолик фәнларидан Давлат аттетстацияси

Таътил

II. ЎКУВ РЕЖАСИ

3.00	Ихтиослик фанлари	1944	30.00	1052	526	526			Зк	892		2	4	16	12	16	12	16
3.01	Бахолаш иши	844		448	224	224			3к	396		2	4	4	4	8	4	6
3.02	Интеллектуал мулкни бахолаш	148		80	40	40				68								8
3.03	Бахолашнинг халкаро стандартлари	124		68	34	34				56								4 2
3.04	Молия бозори ва молиявий технологиялар	104		56	28	28				48								4
3.05	Пул ва банклар	218		120	60	60				98			4	4				
3.06	Молия	218		120	60	60				98			4	4				
3.07	Инвестиция ва инновациялар	186		104	52	52				82								4 4
3.08	Танлов фанлари	102		56	28	28				46								
4.00	Кўшимча фанлар	324	5,00	168	54	114			156	2							6	6
	Жами	6480	100,00	3600	1572	1866	52	110		2880	30							
	Малакавий амалиёт	1620																
	Битирув малакавий иши	216																
	Аттестациялар	972																
	Жами	2808																
	Хаммаси	9288																

Изоҳ:

- Олий таълим муассасаси ихтиослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқиша кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.
- Харбий тайёргарлик машгулотлари кўшимча фанлар блокининг соатлари хисобига, харбий йигин эса таътиқ вакти хисобига ўтказилади. Харбий тайёргарлик машгулотлари ўтказилмайдиган холларда меҳнат бозори ва кадрлар буюртмачиларининг талабларига мосланувчанилиги ва харакатчанилигини таъминлаш учун олий таълим муассасаси кенгашининг карори билан фойдаланилади.
- Ўкув режа асосида олий таълим муассасаси ҳар йили ишчи ўкув режасини тузади. Бунда олий таълим муассасасига талабалар юкламасининг ҳафталик ҳажмини 10 фоизгача ўзгартирниш ҳамда аудитория юкламасининг умумий ҳажмини саклаган ҳолда, айрим семестрларда ҳафталик юкламалар ҳажмини эркин белгилаш ҳукуки берилади.
- Талаба билимини бахолаш рейтинг тизимиға-мувофиқ ўкув жараёни давомида амалга оширилади.
- Битирув малакавий ишини бажариш муддатлари таркибига уни химоя килиш ҳам киритилади.
- Хорижий тил фанининг охирги семестрларда битирувчи курслар учун кўшимча фанлар блоки ва танлов фанлари соатлари хисобидан ҳар ҳафтада 2 соатдан "Амалий инглиз тили", фани ўқигилади.
- *Жисмоний тарбия ва спорт фани таркибида "Валеология асослари" курсидан 10 соат ҳажмда маъруза, 8 соат ҳажмда амалий машгулот ўқитилиши кўзда тутилади.
- Ўкув режага киритиладиган ихтиосликка оид фанларининг амалий машгулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.
- Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Ўкув жараёнининг таркиби кисмлари	Ҳафталар сөни	Семестр	Давлат аттестацияси
Назарий ва амалий таълим	120	1-8	
Малакавий амалиёт	30	2, 4, 6, 8	
Аттестациялар	18	1-8	
Битирув малакавий иши	4	8	
Таътил	32	1-8	
Жами	204		

Битирув малакавий ишини химоя килиш ёки
ихтиослик фанларидан Давлат аттестацияси

Янги дастурлар ва ўкув адабиётларининг жорий этилишини назорат қилиш бош бошқармаси бошлиги

Маънавий-ахлоқий тарбия бошқармаси бошлиги

ОЎМКХТРМ директори Тошкент молия институти ўкув ишлари бўйича профессори

Кадрлар буюртмачилари:

Ўзбекистон Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси директори

"Valuation M CENTER" баҳоловчи ташкилоти директори

С.Ниязбеков

О.Базаров

З.Хакимов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фоалиятини кенгашида мувофиқлаштирувчи мъкулланган 201__ йил " " даги - сонли баённома

